

บทที่ 6

แนวทางการแสวงหาสันติภาพยุคใหม่

การแสวงหาสันติภาพเป็นกระบวนการที่มุ่งยึดถือพยากรณ์การทำลาย ๆ ครั้งมาแล้ว ในอดีตและยังคงดำเนินอยู่ในยุคปัจจุบัน

การแสวงหาสันติภาพในสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19

ระยะคริสต์ศตวรรษที่ 19 โลกตะวันตกมีความสงบ มีความเจริญก้าวหน้า มีความรุ่งเรือง กล่าวคือ ทางด้านการเมือง ระบบประชาธิปไตยกำลังได้รับการพัฒนา สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคได้รับการกล่าวขานถึงอย่างกว้างขวาง เมื่อสิ้นศตวรรษ ประชาชนระดับล่างของสังคมก็ได้มีสิทธิ มีสิทธิในการกำหนดการปกครองตนเอง ในส่วนของการเมืองระหว่างประเทศ คริสต์ศตวรรษที่ 19 จัดได้ว่าเป็นสมัยปลดลงคราม ช่วงเวลา 85 ปี นับจากปี ค.ศ. 1815 เมื่อสิ้นสุดของสงครามโปแลนด์ จนถึงค.ศ. 1900 ยุโรปมีสิ่งคราแรกห่วงประเทศเพียง 6 ครั้ง และมีเพียงครั้งเดียวที่สังคมกินเวลายานานเกิน 1 ปี คือ สังคมไครเมีย (ค.ศ. 1853-1856) นอกจากนั้น สังคมที่เกิดขึ้นจะเป็นสังคมระยะสั้น และมีขอบเขตสังคมเฉพาะถิ่นเท่านั้น ทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ สังคมยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นสังคมที่มีความก้าวหน้าทางวิทยาการ การค้นพบทางวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าจนดูเหมือนว่าไม่เหลือความลึกลับไว้ในจักรวาลอีกต่อไป วิทยาการด้านอื่น ๆ ตลอดจนการอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวตะวันตกสะดวกสบายขึ้น จนมีอาบ配รี่บเทียบกับสมัยก่อน ๆ ได้

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ชาวยุโรปก็พยายามแสวงหาทางที่จะช่วยไว้ชี้สันติภาพ เป็นตนว่า นายอัลเฟรด โนเบล (Alfred Nobel) มหาเศรษฐีนักอุตสาหกรรมได้มอบทรัพย์สมบัติเพื่อตั้งรางวัลสันติภาพ (International peace prizes) ขึ้น หรือนักเขียนมีชื่อ เช่น เลโอดอร์ 陀思妥耶夫斯基 (Leo Tolstoy) ก็ได้เขียนหนังสือที่มีเนื้อหากระทู้น้ำชาวยุโรปให้ตระหนักรถึงคุณค่าของสันติภาพ องค์การนานาชาติ และสถาบันต่าง ๆ เช่น สถาบันกฎหมายระหว่างประเทศ (Institute of International Law) สำนักงานสันติภาพสากล (International Peace Bureau) และบรรดาองค์การสังคมนิยมนานาชาติก็ได้ดำเนินการหลายประการที่เน้นให้ประชาชนเห็นความสำคัญของสันติภาพ นอกจากนั้น ปี ค.ศ. 1899 และ

ค.ศ. 1907 รัฐบาลของนานาประเทศในภูมิภาคยุโรปก็ได้จัดการประชุมเกี่ยวกับสันติภาพขึ้น ที่กรุงเยก ประเทศเนเธอร์แลนด์ ซึ่งการประชุมทั้งสองครั้งดังกล่าวนี้ นำไปสู่การก่อตั้งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศขึ้น ด้วยมุ่งหวังที่จะใช้กฎหมายเป็นทางหลักเลี้ยงมีให้เกิดสันติภาพ

ชาวヨโรปต่างชื่นชมกับสันติภาพที่พยายามรักษาไว้ และคาดไม่ถึงว่าในระยะต่อๆ ไป ศตวรรษที่ 20 นี้เองจะเป็นระยะเวลาที่มีความขัดแย้งระหว่างประเทศที่รุนแรง จนก่อให้เกิดสังคมโลกครั้งที่ 1 (ค.ศ. 1914-1990) ซึ่งเป็นสังคมที่คร่าชีวิตมนุษย์มากเป็นประวัติการณ์ ของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ

การแสวงหาสันติภาพสมัยสังคมโลก ระหว่างศตวรรษที่ 19 ถึงกลางศตวรรษที่ 20 สังคมโลกต้องประสบกับสังคมโลกถึง 2 ครั้ง สังคมโลกครั้งที่ 1 ค.ศ. 1914-1919 และสังคมโลกครั้งที่ 2 ค.ศ. 1939-1945 สังคมโลกทั้งสองครั้งมีความโหดร้าย ได้ทำลายมนุษยชาติในทุกด้านอย่างมิอาจพรวนนาได้ จึงมีความพยายามของผู้นำประเทศต่าง ๆ ที่ดำเนินการแสวงหาหนทางที่จะสถาปนากลุ่มประชาชาติ (International Community) เพื่อช่วยกันบังคับข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากการก่อตั้งองค์การสันนิบาตชาติ (The League of Nations) เมื่อสิ้นสังคมโลกครั้งที่ 1 และการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ (The United Nations) เมื่อสิ้นสังคมโลกครั้งที่ 2 และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ อีกนานารูปแบบ ในสถานการณ์ปัจจุบันแห่งวัยงานต่าง ๆ ที่สังกัดในองค์การสหประชาชาติจัดได้ว่ามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงผันแปรของสังคมโลกในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ที่จะมีผลนำไปสู่การสร้างสันติภาพ

องค์การสหประชาชาติ

แนวทางการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ ความคิดที่ก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ เกิดขึ้นในระหว่างที่สังคมโลกครั้งที่ 2 กำลังดำเนินอยู่ และได้พัฒนาเป็นระยะ ๆ ไปดังนี้

1. เดือนสิงหาคม ค.ศ. 1941 ประธานาธิบดีรูสเวลต์ (Franklin D. Roosevelt) ของสหรัฐอเมริกาได้พบปะกับนายกรัฐมนตรีเชอร์ชิล (Winston Churchill) ของอังกฤษบนเรือรบนอกฝั่งนิวฟันเดอร์แลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้มีการประกาศญบัตรแอบตันติก ซึ่งกล่าวถึงนโยบายของอังกฤษและสหรัฐอเมริกาสำหรับโลกในอนาคต มีหัวหมุดจำนวน 8 ข้อ โดยมีสองข้อที่กล่าวถึง การสร้างสันติภาพ การเลิกใช้กำลัง และการลดอาวุธ

2. วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1942 ผู้แทนของประเทศต่าง ๆ จำนวน 26 ประเทศ ได้ร่วมลงนามกันที่กรุงวอชิงตันในเอกสาร “ปฏิญญาแห่งสหประชาชาติ (The United Nations

Declaration)" โดยได้ให้คำมั่นสัญญาว่า จะร่วมกันทำสิ่งคราวต่อไปจนกว่าจะได้ชัยชนะ โดยไม่แยกทำสัญญาสันติภาพ ในเอกสารฉบับดังกล่าวนี้ นับว่าเป็นครั้งแรกที่มีการนำคำว่า สหประชาชาติ (United Nations) มากล่าวถึง

3. เดือนตุลาคม ค.ศ. 1943 ได้มีการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐ อเมริกา อังกฤษ สหภาพโซเวียต และเอกอัครราชทูตจีนประจำสหภาพโซเวียต ได้ตกลงกันว่า ความร่วมมือจะดำเนินต่อไปในแนวทางเพื่อให้มีองค์กรระหว่างประเทศ การรักษาสันติภาพ และความมั่นคง และประกาศว่า ชาติที่ร่วมประชุมตระหนักรู้ถึงความจำเป็นของการสถาปนา องค์กรกลางระหว่างประเทศ ที่ยึดหลักความเสมอภาคของรัฐอธิปไตย ที่รักสันติทั้งหลาย ไม่ว่าใหญ่หรือเล็ก

4. เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1943 ผู้นำของประเทศมหาอำนาจ 3 ประเทศ ได้แก่ เชอร์ชิล รูสเวลท์ และสตาลิน ได้ประชุมกันที่กรุงเตหะราน และได้ออกแถลงการณ์ร่วม สัญญาว่าชาติต่าง ๆ ไม่ว่าใหญ่หรือเล็กจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระหว่างประเทศดังกล่าวด้วย

5. ระหว่างวันที่ 21 สิงหาคม ถึง 7 ตุลาคม ค.ศ. 1944 ได้มีการประชุมของผู้แทนของประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต อังกฤษ และจีน ที่เมืองดัมบาร์ตัน ออค์ส (Dumbarton Oaks) กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ที่ประชุมได้ตกลงรับร่างการจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งรักันในนามข้อเสนอตัมบาร์ตันออค์ส แต่การประชุมครั้งนี้ยังมีความขัดแย้งกันอีกหลายประเด็นในเรื่องของรายละเอียด

6. ระหว่างวันที่ 4-11 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1945 มีการประชุมกันอีกรอบหนึ่งที่เมืองยัลตา แหลมไครเมีย เรียกชื่อว่าการประชุมยัลตา (Yalta Conference) ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วยผู้แทนจากประเทศไทย ฯ จำนวน 46 ประเทศ โดยมีรัฐบุรุษที่สำคัญเข้าร่วม ประชุมคือ เชอร์ชิล รูสเวลท์ และสตาลิน ในการประชุมครั้งนี้ ผู้แทนของทั้ง 3 ชาติได้ตกลง กันเรื่องการออกเสียงลงคะแนน และสิทธิบัตรของสมาชิกต่างประเทศในคณะกรรมการ มั่นคง พร้อมทั้งกำหนดให้มีการเรียกประชุมสมาชิกที่เมืองชานฟราเซิลส์โภ Marlborough ในวันที่ 25 เมษายน ค.ศ. 1945 เพื่อลุยมรับภูมิภาคต่อตกลง

7. ระหว่างวันที่ 25-26 เมษายน ค.ศ. 1945 การประชุมที่ชานฟราเซิลส์โภ มีชาติ เข้าร่วมประชุมจำนวนทั้งหมด 51 ประเทศ มีการถกเถียงกันหลายประเด็นในที่ประชุม แต่ ก็ตกลงกันได้ในที่สุด ได้ตกลงยอมลงนามในภูมิภาคต่อตกลงสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1945 และหลังจากที่ได้รับสัตยาบันจากรัฐบาลของแต่ละประเทศแล้ว ภูมิภาคนี้มีผล บังคับใช้เมื่อ วันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945

องค์การสหประชาชาติจึงถือกำเนิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม ค.ศ. 1945 โดยมีลักษณะเป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศด้ับนานาชาติ

วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งองค์การสหประชาชาติ กล่าวโดยสรุปมีดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ
2. เพื่อพัฒนาลัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศต่าง ๆ ทั้งนี้โดยยึดหลักการเคารพสิทธิมนุษย์
3. เพื่อร่วมมือกันระหว่างประเทศ ในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และมนุษยธรรม
4. เพื่อประสานการดำเนินการของประชาชาติทั้งหลายให้บรรลุดุ่งหมายปลายทางร่วมกัน

สมาชิก สหประชาชาติประกอบด้วยสมาชิกดังเดิมและสมาชิกที่สมัครเข้ามาภายหลัง สมาชิกดังเดิม ได้แก่ ประเทศที่ลงนามในปฏิญญาสหประชาชาติเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1942 และต่อมาได้เข้าประชุมลงนาม ณ เมืองซานฟรานซิสโก มีจำนวน 51 ประเทศ ด้วยกัน

สมาชิกที่สมัครเข้ามาภายหลัง ได้แก่ ประเทศที่มีคุณสมบัติตามมาตราที่ 4 ของกฎบัตร คือ เป็นรัฐที่รักสันติภาพ และยอมรับข้อผูกพันที่มีอยู่ในกฎบัตร แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับการอนุมัติขององค์การ ซึ่งจะเป็นไปโดยมติของสมัชชาเป็นผู้สั่งการตามคำแนะนำของคณะกรรมการความมั่นคง

โครงสร้าง องค์การสหประชาชาติประกอบด้วยองค์กรสำคัญ 6 องค์กรด้วยกัน คือ สมัชชา คณะกรรมการความมั่นคง คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม คณะกรรมการวิชาชีวะ ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และสำนักงานเลขานุการ

1. สมัชชา (General Assembly) เป็นที่ประชุมใหญ่ของสมาชิกทั้งหมดจะมีการประชุมสามัญปีละ 1 ครั้ง สมาชิกทุกประเทศมีสิทธิส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมได้ประเทศละไม่เกิน 5 คน แต่มีเสียงในที่ประชุมเท่ากันคือ ประเทศละ 1 เสียง โดยทั่วไป หลักการในการลงมติจะใช้คะแนนเสียงข้างมาก ยกเว้นกรณีปัญหาสำคัญจะต้องได้เสียง 2 ใน 3 ของเสียงสมาชิกทั้งหมด

2. คณะกรรมการความมั่นคง (Security Council) ประกอบด้วยสมาชิกรวม 2 ประเทศ จำนวน 15 ประเทศ คือ สมาชิกดาวร 5 ประเทศ และสมาชิกตามวาระอีกจำนวน 10 ประเทศ

สมาชิกดาวร ได้แก่ มาหร่านาจัห์ 5 คือ สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต (ปัจจุบันได้แก่ประเทศไทย) อังกฤษ ฝรั่งเศส และจีน (ปัจจุบันได้แก่ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือจีนคอมมิวนิสต์) ส่วนสมาชิกตามวาระมี 10 ประเทศนั้น จะเลือกจากประเทศสมาชิกต่าง ๆ และอยู่ในวาระสมาชิกภาพของคณะกรรมการความมั่นคงครั้งละ 2 ปี เมื่อหมดอายุแล้วจะสมัครเข้ารับเลือกตั้งซ้ำโดยทันทีไม่ได้

สมาชิกาหารของคณะกรรมการมีความมั่นคงมีอำนาจมากกว่าสมาชิกตามวาระ ทั้งนี้ เพราะ สมาชิกาหารมีสิทธิยับยั้ง หรือที่เรียกว่า สิทธิโต้ (Veto) ต่อข้อตกลงใด ๆ ที่คณะกรรมการมีความมั่นคงทั้งหมดตกลงกันมา ซึ่งจะมีผลทำให้ข้อตกลงดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการอย่างใด ต่อไปได้

คณะกรรมการมีความมั่นคงมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมสถานการณ์ของโลก รักษา สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ เป็นผู้ป้องกันระบับส่งคุณภาพ ระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธีด้วยการไต่สวน ไกล่เกลี่ย ประนีประนอม ในกรณีที่มีการคุกคาม สันติภาพ คณะกรรมการมีความมั่นคงมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบังคับ โดยเรียกร้องให้สมาชิกใช้วิธี การบังคับทางเศรษฐกิจ หรืออาจใช้กองกำลังของสหประชาชาติเพื่อระงับ หรือป้องกันสิ่งคุณภาพ

3. คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคม (Economic and Social Council) คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมมีหน้าที่และควรรับผิดชอบในการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมระหว่างประเทศ ให้เกบరด้าประเทศไทยสมาชิก ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ปัญหาต่าง ๆ ลุกalamจนกลายเป็นข้อพิพาทระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ มีความมั่นคงสมบูรณ์ ส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ เคราะห์และปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและอิสรภาพ

คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมประกอบด้วยสมาชิก 54 ประเทศ ซึ่งเลือกตั้งโดยสมัชชา มีภาระการดำรงตำแหน่งครั้งละ 3 ปี สมาชิกที่พ้นตำแหน่งไปมีสิทธิได้รับเลือกตั้งกลับมาอีกได้ ทันที แต่จะต้องได้รับคะแนนเสียงจำนวนสองในสาม ประเทศที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมมีผู้แทนได้ 1 คน และมีคะแนนเสียง 1 คะแนนในการลงมติ ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน

4. คณะกรรมการภาวะทรัสตี (Trusteeship Council) คณะกรรมการภาวะทรัสตีมีหน้าที่ รับผิดชอบในดินแดนที่เคยเป็นอาณานิคม งานของหน่วยงานนี้ คือ รับคำร้องทุกข์และ ตรวจสอบคำร้องเหล่านั้น โดยปรึกษาหารือกับประเทศผู้ใช้อำนาจปกครอง จัดให้มีการ เยี่ยมเยียนดินแดนในภาวะทรัสตีเป็นครั้งคราว พิจารณารายงานซึ่งผู้ใช้อำนาจปกครองดินแดน อาณานิคมเสนอมา แล้วนำรายงานประจำเป็นเสนอต่อสมัชชาโดยอาศัยข้อมูลที่ได้มา เป้าหมาย หลักสุดท้ายของการทำงานของหน่วยงานนี้คือ การดูแลควบคุมและส่งเสริมให้ประเทศอาณานิคม เหล่านี้พัฒนาไปสู่การปกครองตนเองในที่สุด

คณะกรรมการภาวะทรัสตีประกอบด้วยสมาชิก 3 กลุ่ม คือ สมาชิกของสหประชาชาติ ที่ปกครองดินแดนแห่งทรัสตี สมาชิกาหารของคณะกรรมการมีความมั่นคง และสมาชิกอื่น ๆ ซึ่งสมัชชา ได้เลือกตั้งขึ้น สมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งนี้จะมีภาระ 3 ปี จำนวนรวมของสมาชิกคณะกรรมการภาวะทรัสตีจะแบ่งออกได้เท่ากันระหว่างสมาชิกสหประชาชาติที่ปกครองและที่ไม่ได้ปกครอง ดินแดนภาวะทรัสตี

สมาชิกออกเสียงได้ประทศสัมภาษณ์ 1 เสียง คณะกรรมการที่ประชุมกันปีละ 2 ครั้ง แต่ออกกฎหมายเรียกประชุมพิเศษได้ การลงมติจะใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์

5. ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (International Court of Justice) หน่วยงานนี้จะทำหน้าที่ให้คำแนะนำในเรื่องเกี่ยวกับกฎหมายแก่หน่วยงานต่าง ๆ ของสหประชาชาติ และทำหน้าที่พิจารณาตัดสินคดีที่ประเทศสมาชิกนำเสนอต่อศาล ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ฯ ประกอบด้วยผู้พิพากษาที่ได้รับการเลือกตั้ง ผู้พิพากษาดำรงตำแหน่งอยู่ในภาระครั้งละ 9 ปี ระบบการตัดสินคดีความ “ให้อีโอลีเสียงข้างมากของคณะผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเกณฑ์ ผู้พิพากษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งต้องมีอย่างน้อย 9 คน สำหรับกรณีที่การลงคะแนนเสียงมีเสียงเท่ากัน ประธานศาลจะเป็นผู้ลงคะแนนเชี้ยวช้ำ เมื่อศาลมีอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศชี้ขาดอย่างไรแล้ว ประเทศคู่พิพาทจะต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยนั้น หากฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาล อีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องเรียนให้คณะกรรมการรีความมั่นคงพิจารณากำหนดมาตรการที่จะบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้”

คำพิพากษาของศาลมีอำนาจตามกฎหมายระหว่างประเทศถือเป็นสิ่นสุด ไม่มีการอุทธรณ์ไปยังศาลอื่นได้อีกได้ แต่อาจยื่นขอให้มีคำพิพากษาใหม่ได้ ในกรณีที่ยังไม่พ้นเวลา 10 ปี นับจากวันที่ได้มีการพิพากษาครั้งหลังสั่นสุดลง

ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศตั้งอยู่ที่กรุงเบก ประเทศเนเธอร์แลนด์

6. สำนักงานเลขานุการ (Secretariat) สำนักงานเลขานุการมีเลขานุการเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร เลขานุการเป็นตำแหน่งที่มาจากการเลือกตั้งของสมัชชา มีภาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 5 ปี

ทบทวนการซ่านัญพิเศษ* นอกจาก 6 หน่วยงานใหญ่ดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีหน่วยงานย่อยในรูปทบทวนการซ่านัญพิเศษอีกจำนวนหนึ่ง ทบทวนการซ่านัญพิเศษสังกัดองค์การสหประชาชาติ เหล่านี้ จัดเป็นองค์การอิสระที่ปฏิบัติงานเฉพาะสาขา ทบทวนการซ่านัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ ที่มีอยู่ในปัจจุบันนี้มีอยู่หลายหน่วยงานด้วยกัน และโดยทั่วไปจะถูกริจกันในเชือย่องกล่าวคือ

1. ความตกลงทั่วไปว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีคุลภาพการและการค้า (General Agreement on Tariff and Trade หรือ Gatt) แกตต์เป็นองค์การระหว่างประเทศเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1948 มีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมการค้าเสรีระหว่างประเทศ ด้วยการกำจัดอุปสรรคในทางการค้าที่เกิดจากกำแพงภาษี โควตา ตลอดจนมาตรการกีดกันทางการค้าอื่น ๆ

*ประเทศที่ต้องการเข้ามาเป็นสมาชิกขององค์การที่สังกัดทบทวนการซ่านัญพิเศษจะต้องยื่นใบสมัครต่อองค์การนั้น ๆ มิใช่เป็นสมาชิกได้โดยอัตโนมัติ เมื่อเข้าเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติแล้ว

ตอนก่อตั้งองค์การแกเตต้มีสมาชิก 23 ประเทศ และได้ขยายจำนวน成員 ทำให้เป็น ๗๔ ปัจจุบันมีสมาชิก 108 ประเทศ ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายในการส่งเสริมการค้าและร่วมห่วงประเทศนั้น แกเตตจะจัดให้มีการประชุมระหว่างประเทศ เพื่อหาข้อตกลงในการลด หรือกำจัดมาตรการกีดกันทางการค้า และองค์กรของแกเตตจะทำหน้าที่ดูแลเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้ในทางปฏิบัติ นอกจากนั้น แกเตตยังทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยและรับภารณ์พิพากษาระหว่างประเทศสมาชิกในด้านปัญหาการค้าระหว่างประเทศอีกด้วย

ค.ศ. 1994 (พ.ศ. 2537) ได้มีข้อตกลงใหม่ ให้มีการก่อตั้งองค์การค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) ขึ้นแทนที่องค์การแกเตต

2. กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund หรือ IMF) ก่อตั้งขึ้น เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 1945 มีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมเสถียรภาพในการแลกเปลี่ยน การขยายตัว และการเติบโตอย่างสมดุลทางการค้า

3. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนาการ (International Bank for Reconstruction and Development หรือ IBRD) ตั้งขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1945 องค์การนี้จะทำหน้าที่ในการช่วยบูรณะและพัฒนาแก่ดินแดนสมาชิก ด้วยวิธีการให้ประเทศไทยสมาชิกกู้รื้อฟื้นเงินทุนไปเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้ส่งคนดูแลผู้เชี่ยวชาญไปให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประเทศไทยกู้รื้อฟื้นเงินอีกด้วย

4. บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation หรือ IFC) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1956 และได้ก่อตั้งเป็นองค์การหนึ่งของทบทวนการซานนัญพิเศษ ของสหประชาชาติในปีค.ศ. 1957 จุดมุ่งหมายการทำงานขององค์การนี้ คือ เพื่อที่จะสนับสนุน การผลิตของเอกชนในประเทศไทย โดยเฉพาะประเทศไทยที่กำลังพัฒนา

5. องค์กรกรรมกรระหว่างประเทศ (International Labour Organization หรือ ILO) องค์กรกรรมกรระหว่างประเทศก่อตั้งเมื่อวันที่ 11 เมษายน ค.ศ. 1919 ก่อนที่จะมีองค์กรสหประชาชาติ แต่ก็ได้รวมเข้ามาเป็นหน่วยงานหนึ่งของสหประชาชาติโดยสังกัดในทบทวนการซานนัญพิเศษ งานขององค์การนี้คือ ส่งเสริมความยุติธรรมแห่งสังคม ปรับปรุงฐานะของผู้ใช้แรงงานและมาตรฐานการครองชีพให้ดีขึ้น มีการร่วมมือกันพิจารณาเสนอให้มีมาตรฐานระหว่างประเทศ และยกเว้นอนุสัญญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกรในเรื่องต่าง ๆ

6. สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (The International Telecommunication Union หรือ ITU) องค์กรนี้มีฐานมาจากองค์การสหภาพโทรเลขซึ่งก่อตั้ง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1865 ในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1947 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ และสังกัดเป็นหน่วยงานหนึ่งของทบทวนการซานนัญพิเศษขององค์กรสหประชาชาติ

สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศดำเนินการจัดવาระเบียบระหว่างประเทศสำหรับบริการวิทยุโทรเลขและวิทยุโทรทัศน์ให้เจริญก้าวหน้า และขยายกิจการให้ประชาชนได้ใช้โดยเลือกตัวค่าบริการอย่างต่ำที่สุด ทำหน้าที่เสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดคลื่นวิทยุ รวมรวมและจัดพิมพ์ข้อสารนิเทศอันเกี่ยวกับปัญหาโทรคมนาคม ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาและให้ความช่วยเหลือในทางเทคนิค

7. องค์การไปรษณีย์สากลระหว่างประเทศ (Universal Postal Union หรือ UPU) องค์การนี้มีกำเนิดมาจากสหภาพไปรษณีย์ทั่วไป (General Postal Union) เมื่อปีค.ศ. 1874 ต่อมาจึงได้เข้าเป็นหน่วยงานหนึ่งของระบบการซัมภาระเช่นกัน องค์การไปรษณีย์สากลระหว่างประเทศ ตั้งขึ้นเพื่อให้การสื่อสารไปรษณีย์ระหว่างประเทศสมาชิกเข้าอยู่ในแบบเดียวกัน ทำนุบำรุงและส่งเสริมกิจการไปรษณีย์ระหว่างประเทศ

8. องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization หรือ FAO) องค์การนี้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม ค.ศ. 1945 มีวัตถุประสงค์ที่จะยกระดับการโภชนาการ และมาตรฐานการครองชีพของประชากรในโลกให้สูงขึ้น ส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในประสิทธิภาพของการผลิต และส่งเสริมให้มีการจัดหาตลาดจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์ การเกษตรทั่วโลก

9. สมาคมพัฒนาการระหว่างประเทศ (International Development Association หรือ IDA) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 1961 มีหน้าที่รับผิดชอบในการบูรณะและพัฒนาการระหว่างประเทศ มีเป้าหมายที่จะพัฒนาความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาวของประเทศสมาชิก

10. องค์กรศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization หรือ UNESCO) องค์กรยูเนสโก ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมลัทธิภาพและความมั่นคง โดยการร่วมมือกันของนานาชาติทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมให้มีความเคารพต่อกาลีมณฑล ข้อมังคับแห่งกฎหมายและสิทธิมนุษยชน องค์การนี้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ. 1946

11. องค์กรการบินระหว่างประเทศ (International Civil Aviation Organization หรือ ICAO) ก่อตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1947 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบินพลเรือนระหว่างประเทศ วางแผนมาตรฐานและระเบียบการลำหรับการบินพลเรือนทางมาตรการต่าง ๆ เช่น การควบคุมการจราจร การคมนาคม ห้องวิทยุ การซ้ายเหลือผู้ประสบภัยอื่น ๆ ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของการบินระหว่างประเทศ

12. องค์กรอนามัยโลก (World Health Organization หรือ WHO) ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนเมษายน ค.ศ. 1946 มีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินการให้ชนทั้งปวงมีมาตรฐานทางสุขภาพอนามัยสูงที่เท่าที่จะเป็นไปได้

13. องค์การอุตุนิยมแห่งโลก (World Meteorological Organization หรือ WMO)

องค์การนี้มีฐานมาจากองค์การอุตุนิยมระหว่างประเทศ ซึ่งตั้งขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1878 วันที่ 1 เมษายน ค.ศ. 1951 จึงได้เปลี่ยนเป็น องค์การอุตุนิยมแห่งโลก วัตถุประสงค์ขององค์การนี้ คือ เพื่ออำนวยความสะดวกในการร่วมมือกันทั่วโลก เพื่อจัดตั้งสถานีติดต่อ กันสำหรับสังเกต การณ์ทางอุตุนิยมวิทยา และแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ ส่งเสริมการเผยแพร่ค้นคว้า และยกมาตรฐานของการสังเกตการณ์ทางอุตุนิยมวิทยา

14. สำนักงานพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ (International Atomic Energy Agency หรือ IAEA)

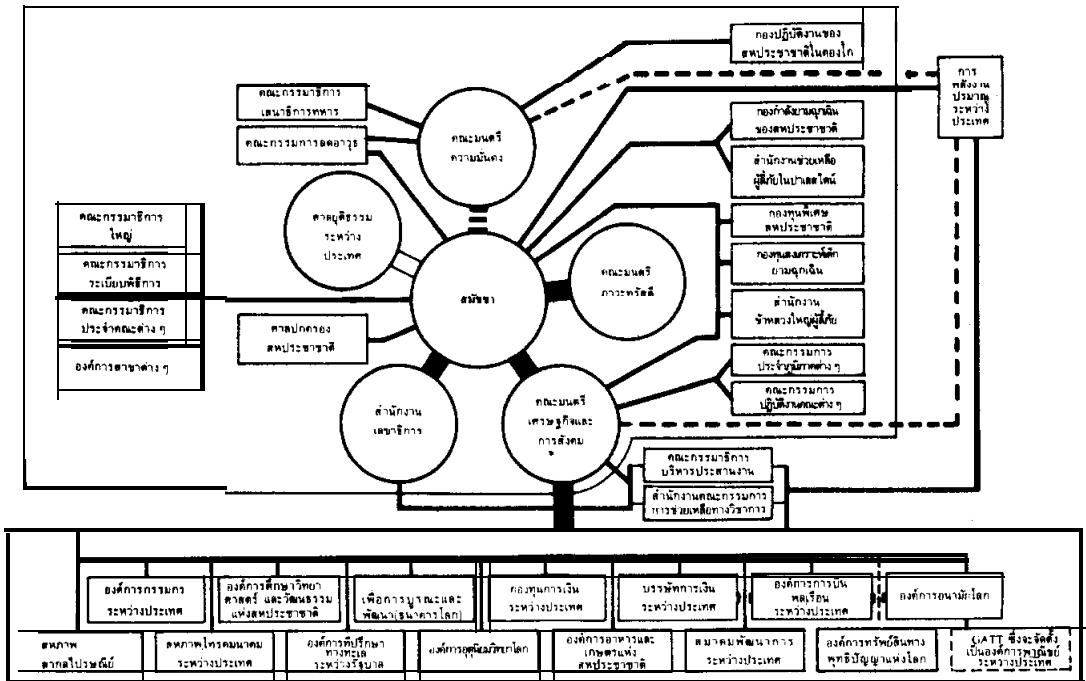
ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1957 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับการใช้พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ

15. องค์การที่ปรึกษาทางทะเลระหว่างรัฐบาล (Intergovernmental Maritime Consultative Organization หรือ IMCO)

ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1957 องค์การนี้มีวัตถุประสงค์ ที่จะจัดให้มีกลไกสำหรับความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ในด้านข้อบังคับและการปฏิบัติที่เกี่ยวกับ ปัญหาทางวิชาการในด้านความปลอดภัยทางทะเล พิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการเดินเรือ องค์การนี้จัดตั้งคุนลัญญาและข้อตกลง และให้คำแนะนำแก่รัฐบาลประเทศต่าง ๆ ตลอดจนองค์การระหว่างประเทศในด้านนี้

ทบทวนขั้นตอนพิเศษเหล่านี้จะมีโครงสร้างการทำงานแบบเดียวกัน คือ มีสมัชชาซึ่ง ประกอบด้วยสมาชิกจากทุกประเทศ มีสำนักงานเลขานุการ มีกรรมการบริหาร มีคณะกรรมการ อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ โดยมากแล้วทบทวนการดำเนินพิธีจะให้ลิธิพิเศษแก่หัวหน้าเจ้าหน้าที่ หรือประเทศผู้อุปถัมภ์ทางด้านการเงินต่อองค์การ เป็นต้นว่า ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการ บูรณะและพัฒนา และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ไอ. เอ็ม. เอฟ. จะให้ลิธิการออก เสียงลงคะแนนเป็นไปตามบริมาณเงินที่ประเทศสมาชิกนั้นให้ความช่วยเหลือแก่องค์การ เป็นต้น

รูปแบบการทำงานดังกล่าวเนี้ยจึงคล้ายกับการที่สมาชิกถาวรของคณะกรรมการมั่นคง มีลิธิยับยั้ง ซึ่งเท่ากับประเทศไทยอำนาจผู้ริเริ่มก่อตั้งองค์การสหประชาชาติมีฐานะเหนือกว่า ประเทศสมาชิกอื่น ๆ

แผนภูมิการจัดหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ

บรรณานุกรม

กุลพล พลวัน. **สิทธิมนุษยชนกับสหประชาชาติ.** กรุงเทพฯ : ศูนย์บริการเอกสาร, กรมอัยการ,
2527.

สมพงษ์ ชุมาก. องค์การระหว่างประเทศ: สันนิบาตชาติ สหประชาชาติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2533

ครีเพ็ญ ศุภพิทยากร (บรรณาธิการ). **มนุษย์กับสันติภาพ.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534.

Hughes H.L. **Contemporary Europe.** 2 ed. N.Y. : Prentice - Europe, 1966.

Narosimhan, C.V. **The United Nations : An Inside View.** New Delhi : Vikas Publishing, 1988.

Willis, F.R. **Europe in the Global Age : 1939 to the Present.** N.Y. : Harper & Row, 1968.